

[Time: 3.0 Hrs]

[Marks: 100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All questions are compulsory.
 2. Figures to the right indicate full marks.
 3. Students answering in the regional language should refer in case of doubt to the main text of the paper in English.

- Q.1 Define settlement geography. Explain its nature and scope. 20
- OR**
- Describe different types of settlements. Give their characteristics and explain the difference between the rural and urban settlements.
- Q.2 Explain site and situation of rural settlements. Give suitable examples. 20
- OR**
- Give classification of rural settlements on the basis of spacing and functions.
- Q.3 Describe the various types of structure of house and building materials in India. Give suitable examples. 20
- OR**
- Explain the regional variations in rural settlement patterns in India. Give suitable examples.
- Q.4 Explain different types of Urban settlement on the basis of population. Give suitable examples. 20
- OR**
- Describe the types of Urban settlements on the basis of Function. Give suitable examples.
- Q.5 Give definition of urbanization and explain various factors affecting urbanization. 20
- OR**
- Explain how the sustainable development of towns can be achieved.
-

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.

सूचना: १ सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२ उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

3. प्रादेशिक भाषेत उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शंका असल्यास पेपरच्या मुख्य मजकुराचा इंग्रजीमध्ये संदर्भ द्यावा.

- प्र.१ वस्ती भूगोलाची व्याख्या द्या. वस्ती भूगोलाचे स्वरूप आणि व्याप्ती स्पष्ट करा २०
किंवा
 विविध प्रकारच्या वस्त्यांचे वर्णन करा. त्यांचे गुणधर्म द्या, व ग्रामीण आणि नागरी वस्त्यांमधील फरक स्पष्ट करा.
- प्र.२ ग्रामीण वस्त्यांचे स्थान व स्थिती यांचे स्पष्टीकरण द्या. योग्य उदाहरणे द्या. २०
किंवा
 ग्रामीण वस्त्यांमधील अंतर व ग्रामीण वस्त्यांची कार्ये या आधारावर ग्रामीण वस्त्यांचे वर्गीकरण द्या.
- प्र.३ भारतातील घरांची विविध प्रकारची रचना आणि त्यासाठी वापरलेल्या विविध प्रकारच्या बांधकाम साहित्यांचे २०
 वर्णन करा. योग्य उदाहरणे द्या.
किंवा
 भारतातील ग्रामीण वस्त्यांच्या आकृतीबंधात आढळणाऱ्या प्रादेशिक विविधतेचे स्पष्टीकरण द्या. योग्य उदाहरणे द्या.
- प्र.४ लोकसंख्येवर आधारित विविध नागरी वस्त्यांचे स्पष्टीकरण द्या. योग्य उदाहरणे द्या. २०
किंवा
 कार्याच्या आधारे विविध प्रकारच्या नागरी वस्त्यांचे वर्णन करा. योग्य उदाहरणे द्या.
- प्र.५ प्रश्न -5 नागरीकरणाची व्याख्या द्या. तसेच नागरीकरणावर परिणाम करणाऱ्या विविध घटकांचे स्पष्टीकरण द्या. २०
किंवा
 प्रश्न -5 शहरांचा चिरंतन विकास कसा साध्य करता येईल ते स्पष्ट करा.